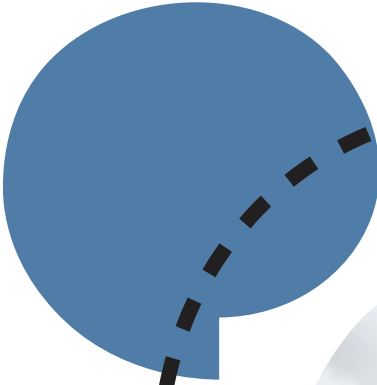

em

kể

CHUYỆN

Cẩm nang
kể chuyện di sản

Phiên bản
Buôn làng Kon Rẫy

làng

Các em hiểu “di sản” như thế nào?

Di sản là tất cả những gì mà chúng ta được thừa hưởng từ những thế hệ trước, được gìn giữ và sử dụng trong đời sống hiện tại và được chúng ta truyền lại cho các thế hệ sau.

Các em có định nghĩa nào khác về “di sản” không?

Khi nhìn về làng mình, các em tìm ra những “di sản” nào của làng?

Mục lục

01

— 3

Làng có chuyện gì để kể?

02

— 4

Em kể chuyện làng như thế nào?

03

— 5

Ngôn ngữ kể chuyện

04

— 6

Cách kể chuyện bằng ngôn ngữ viết

05

— 12

Cách kể chuyện bằng ngôn ngữ chụp ảnh

06

— 21

Cách kể chuyện bằng ngôn ngữ vẽ

07

— 26

Gợi ý công cụ kể chuyện:
Sổ Tay Văn Hoá Truyền Thống

08

— 38

Lời cảm ơn

09

— 39

Thông tin dự án

Làng có chuyện gì để kể?

Con người

Hãy kể về cuộc đời, suy nghĩ của những nhân vật quan trọng trong làng mình hay đơn giản là ông bà của các em.

Cộng đồng

Khi kể về làng của em, em thấy làng mình có những gì đặc biệt mà những làng khác không có? Như những nghi lễ trong làng chẳng hạn? Hay có những thay đổi nào trong làng mà em đang chứng kiến?

Đặc thù

Nếu em từng tò mò về các bước thực hiện một nghi lễ trong làng hay một món ăn truyền thống của người Bahnar, hãy tìm hiểu và kể lại. Nếu em biết đánh cồng chiêng, hãy chia sẻ cách đánh mà em đã được học từ thầy dạy trong làng.

Nội dung

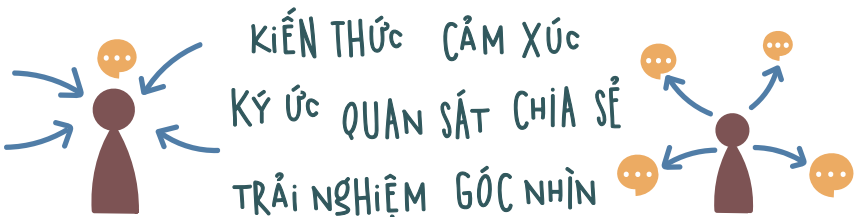
Em hãy kể những câu chuyện của làng mình, những kiến thức mà em có được từ làng, như lịch sử hình thành làng hay ý nghĩa của hoa văn trên tấm vải dệt từ làng em chẳng hạn.

Em kể chuyện làng như thế nào?

Em có thể kể chuyện về di sản của làng từ những trải nghiệm hàng ngày trong cuộc sống ở làng hoặc từ những kỉ niệm đáng nhớ trong quá khứ. Em cũng có thể chia sẻ những cảm nhận, hiểu biết của em sau khi tham gia một sự kiện văn hóa hoặc sau khi tìm hiểu từ nhiều nguồn tri thức khác nhau như sách, báo, Internet, v.v...

Ngoài ra, em cũng có thể kể về những gì quan sát được về di sản trong cuộc sống hàng ngày ở làng, ví dụ như những nhân vật quan trọng, những phát hiện thú vị, những vấn đề xảy ra, v.v... Bên cạnh đó, em có thể thuật lại lời kể của một ai đó mà em tiếp xúc, ví dụ như những chia sẻ của một bác nghệ nhân có thâm niên.

Từ bản thân bạn

đến người trong làng

Câu chuyện nên được kể như thế nào?

TÔN TRỌNG

LUÔN TÔN TRỌNG
NHỮNG QUY TẮC
CỦA LÀNG ĐỂ VIỆC
KỂ CHUYỆN VỀ DI
SẢN KHÔNG LÀM
ẢNH HƯỞNG ĐẾN
NGƯỜI KHÁC

CHÂN THỰC

GIỮ GIỌNG KỂ
MANG SẮC THÁI ĐỊA
PHƯƠNG KHI GIỚI
THIỆU VỀ DI SẢN
CỦA LÀNG MÌNH.
KHI KỂ, ĐẢM BẢO
NHỮNG CHI TIẾT
TRONG CÂU CHUYỆN
CỦA EM ĐÚNG VỚI
THỰC TẾ

ĐỒNG CẢM

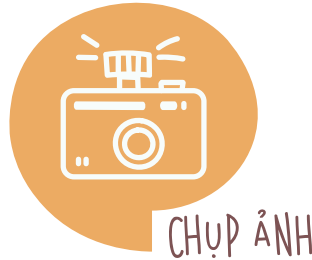
HÃY NGHĨ ĐẾN
NGƯỜI ĐỌC ĐỂ CÓ
THỂ SỬ DỤNG NGÔN
NGỮ DỄ HIỂU VỚI
HỌ. ĐỪNG QUÊN
RẰNG CÂU CHUYỆN
CỦA MÌNH NÊN
TRUYỀN TẢI CẢM
XÚC TÍCH CỰC

Ngôn ngữ kể chuyện

Ngôn ngữ là phương tiện để chúng ta giao tiếp và biểu đạt, là thứ định hình nên câu chuyện. Tùy vào ý tưởng của người kể mà mỗi người sẽ chọn cho mình một hoặc nhiều ngôn ngữ kể chuyện khác nhau, từ đó truyền tải được câu chuyện mình muốn kể theo cách thú vị và phù hợp nhất.

Truyền tải thông tin, cảm xúc, giá trị của câu chuyện một cách chi tiết và cụ thể qua chữ viết, đơn giản và dễ thực hành.

Minh họa cho nội dung, khơi gợi cảm xúc trong người đọc, người xem, giúp người đọc, người xem có thể hình dung nhanh chóng, trực quan về câu chuyện.

Sử dụng hình khối, đường nét, màu sắc, ký hiệu để truyền tải thông tin, có thể dùng để minh họa cho bài viết.

cách

kể chuyện

VIẾT

bằng ngôn ngữ

- CÁC BƯỚC CHUẨN BỊ
- CẤU TRÚC THAM KHẢO
- LƯU Ý
- THỰC HÀNH

Các bước chuẩn bị

Em có thể hình dung việc chuẩn bị viết như việc xây một ngôi nhà.

Một bài viết tốt không cần có những từ hoa mỹ hoặc những câu văn phức tạp.
Một bài viết tốt cần có các ý được sắp xếp theo trình tự hợp lý với ngôn ngữ đơn giản.
Một dàn ý tốt sẽ giúp bài viết dễ hiểu, tạo hứng thú theo dõi câu chuyện cho người đọc.

1. ĐÀO MÓNG

Xác định chủ đề và thông điệp của bài viết

2. DỰNG RƯỜNG CỘT

Dựng dàn ý bằng cách liệt kê từ khoá liên quan và sắp xếp theo cấu trúc

3. XÂY GẠCH

Từ những từ khoá đã có, phát triển mỗi từ khoá thành một hay nhiều ý, sắp xếp các ý theo thứ tự hợp lý

4. TRỞ CỬA RA VÀO

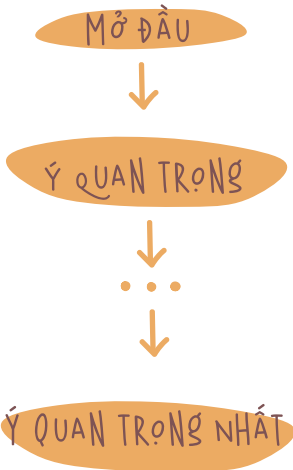
Gợi mở câu chuyện bằng câu hỏi, gợi ý, lời kêu gọi, v.v... nếu cần

Cấu trúc tham khảo

Cấu trúc giúp sắp xếp các ý của câu chuyện theo một thứ tự hợp lý và lôi kéo sự chú ý của người đọc, giúp người đọc dễ theo dõi câu chuyện. Dưới đây là một số cấu trúc gợi ý:

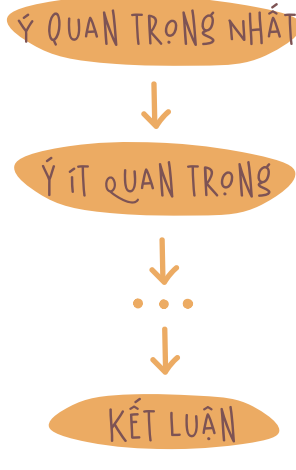
TƯỜNG THUẬT

Kể lại một sự việc theo thứ tự thời gian, chi tiết quan trọng nhất nằm ở cuối bài. Đây là cấu trúc được sử dụng khi muốn kể lại một lễ hội, một chuyến đi, v.v...

NHẤN MẠNH

Kể lại sự việc theo thứ tự quan trọng của thông tin, đưa chi tiết quan trọng nhất lên đầu bài viết, được sử dụng khi viết giới thiệu về một di tích của làng hoặc giới thiệu một nhân vật đặc biệt, v.v...

LIỆT KÊ

Danh sách những ý ngắn gọn cùng một chủ đề. Cấu trúc này có thể dùng để đưa ra chỉ dẫn về những hoạt động nên làm khi đến làng hoặc giới thiệu về bộ sưu tập nhạc cụ truyền thống của làng, v.v...

HỎI - ỨNG

Hỏi - Vấn đề, câu hỏi
Ứng - Giải pháp, câu trả lời.

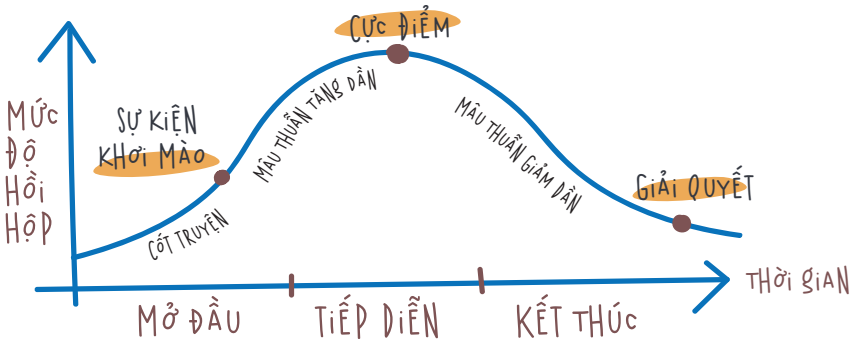
Hỏi - Ứng được sử dụng cho những bài viết ngắn mang tính tương tác với độc giả như các bài theo hình thức hỏi - đáp về lịch sử của làng hoặc để độc giả đóng góp ý kiến v.v...

Tham khảo

VÒNG CUNG CÂU CHUYỆN

Là nền tảng cho phần lớn câu chuyện mà con người sáng tác ra, đặc biệt là các câu chuyện dân gian hoặc tiểu thuyết chương hồi. Bạn thử tóm tắt một câu chuyện cổ tích theo cấu trúc này xem?

Lưu ý

Trước khi viết một câu chuyện, em hãy lưu ý những điều sau:

1. QUY TẮC "SÁU CÂU HỎI"

Khi đọc lại bài viết của mình, hãy dùng sáu câu hỏi này để kiểm tra xem bài viết đã chứa đủ thông tin chưa.

2. VIẾT NGẮN NHƯNG ĐỦ

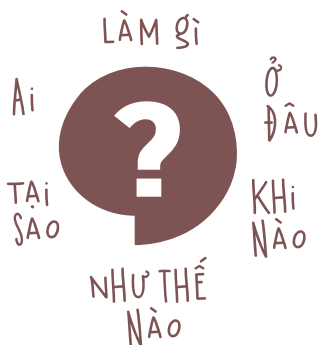
Nội dung viết cần ngắn gọn, dễ hiểu, súc tích. Hãy mạnh dạn bỏ đi những từ ngữ không liên quan đến nội dung bài viết.

3. AI ĐỌC CÂU CHUYỆN CỦA EM

Tìm hiểu đối tượng mà câu chuyện hướng tới để chọn lựa cách viết và cách dùng từ cho phù hợp.

4. GIỮ LẠI TỪ "ĐẮT GIÁ"

Hãy sử dụng từ ngữ thân thuộc với ngôn ngữ em dùng hàng ngày ở làng. Em có thể giải thích ý nghĩa hoặc bổ sung từ phổ thông ở đằng sau ở trong dấu ngoặc đơn '(...)' để người đọc hiểu rõ.

Thực hành

1. TỪ KHÓA

Bốc thăm ngẫu nhiên một từ khóa liên quan đến làng, từ đó nghĩ thêm ba từ khóa mới liên quan đến từ khóa vừa bốc thăm được.

2. DÀN Ý

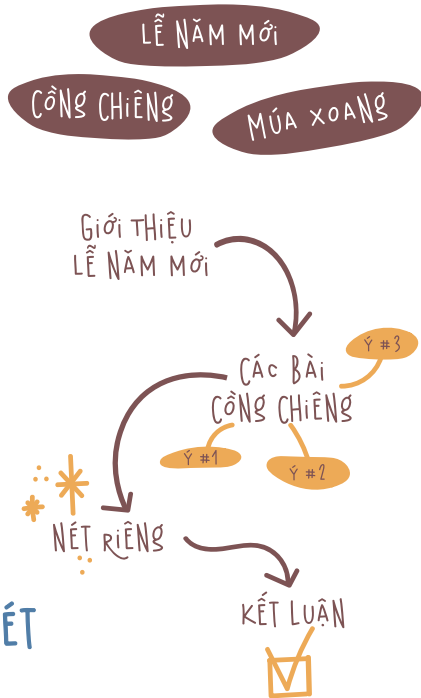
Từ ba từ khóa đã có, em có mười phút để làm ít nhất hai dàn ý dựa trên bốn cấu trúc có sẵn.

3. CÂU CHUYỆN

Chọn một dàn ý để viết thành câu chuyện hoàn chỉnh (khoảng một nửa trang giấy) trong vòng 15 phút.

4. ĐỌC LẠI - NHẬN XÉT

Đưa câu chuyện cho người khác để đọc và nhận xét.

Mở rộng

Để thêm tự tin trong khả năng viết của mình, hãy thực hành bài tập này với những từ khóa và chủ đề khác trong cuộc sống hàng ngày của em.

cách

· · · · ·
**kể
chuyện**

CHỤP
ẢNH

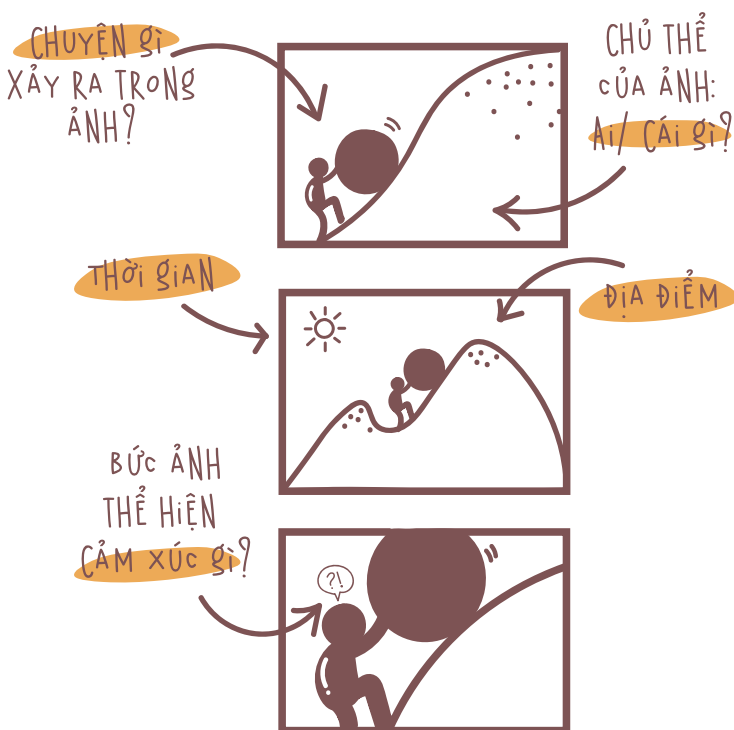
bằng ngôn ngữ

- KỂ CHUYỆN BẰNG ẢNH
- KỸ THUẬT CHỤP ẢNH
- CÁCH THỰC HIỆN
- THỰC HÀNH

Kể chuyện bằng ảnh

Một bức ảnh có thể kể chuyện là bức ảnh cho người xem biết chủ đề rõ ràng, đáp ứng những yêu cầu kĩ thuật cơ bản như ánh sáng cân đối, rõ nét, màu sắc trung thực, đủ kích thước cần thiết theo nhu cầu sử dụng (in ấn, chia sẻ trực tuyến, v.v...). Để đạt được những yêu cầu này, em cần xác định nội dung muốn chụp và nắm được một số kĩ thuật căn bản.

CÂU CHUYỆN TRONG ẢNH

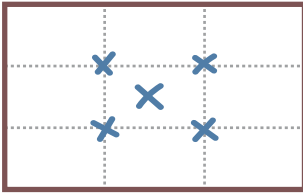

Kể chuyện bằng ảnh

YẾU TỐ CỦA MỘT BỨC ẢNH

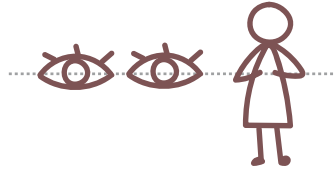
BỐ CỤC

Bố trí nhân vật/sự vật ở vị trí 1/3 hoặc chính giữa bức ảnh

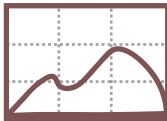
Góc CHỤP

Chủ yếu là chụp ngang tầm mắt hoặc ngược, chỉ chụp từ trên cao xuống hoặc từ dưới lên cho một số trường hợp sáng tạo

KHUNG HÌNH

Khung hình ngang mô tả sự việc tốt và tự nhiên hơn, khung hình dọc tập trung vào chi tiết và chân dung con người tốt hơn

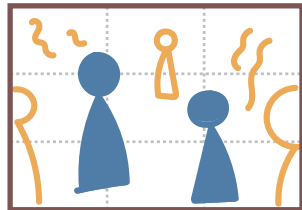
Ngang

Dọc

CHI TIẾT

Hạn chế những chi tiết thừa trong ảnh hay những chi tiết không liên quan đến nội dung cần chụp

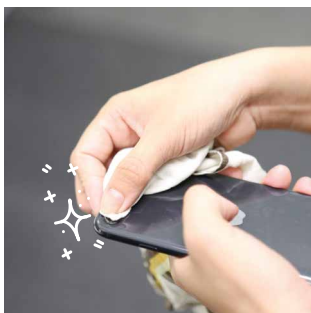
Kỹ thuật chụp ảnh

Để chụp được một bức ảnh như mong muốn, người chụp nên:

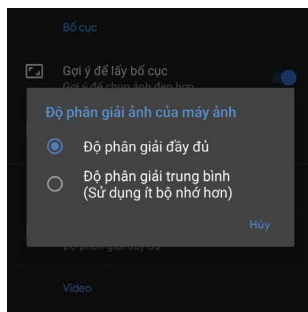
1 Có tư thế cầm máy chắc chắn

2 Luôn giữ ống kính máy ảnh sạch sẽ trước khi chụp

3 Thiết lập chất lượng ảnh ở mức cao nhất của thiết bị

Kỹ thuật chụp ảnh

4 Đảm bảo ảnh luôn đủ sáng

ẢNH DƯ SÁNG

ẢNH THIẾU SÁNG

ẢNH ĐỦ SÁNG

KÝ HIỆU CHỈNH SÁNG

5 Luôn chú ý lấy nét để đảm bảo hình rõ nét

CHẠM VÀO MÀN HÌNH ĐỂ LẤY NÉT

6 Chụp liên tục một khung hình để bắt được khoảnh khắc đẹp nhất

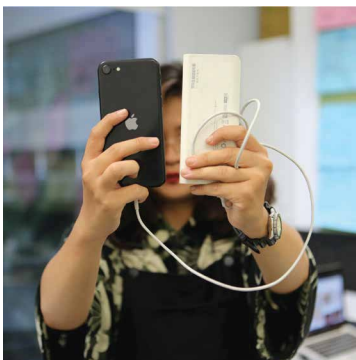

Kỹ thuật chụp ảnh

7 Hạn chế phóng to (zoom) để đảm bảo chất lượng ảnh, có thể lại gần để bắt trọn nội dung

8 Nên chuẩn bị pin dự phòng trong trường hợp máy hết pin

9 Sau khi chụp, chọn lọc hình đẹp nhất để lưu trữ và chia sẻ

Cách thức thực hiện

Để kể lại một sự kiện, người chụp có thể thực hiện một bộ ảnh; trong đó, mỗi bức ảnh có những góc nhìn khác nhau, nhằm ghi lại những chi tiết về sự kiện đó.

ẢNH CẬN CẢNH

Giới thiệu một nhân vật, mô tả cảm xúc.

ĐẶC TẢ

Những chi tiết thú vị của người hay đồ vật.

CHÂN DUNG

Nhân vật có tương tác với máy ảnh.

Thực hành

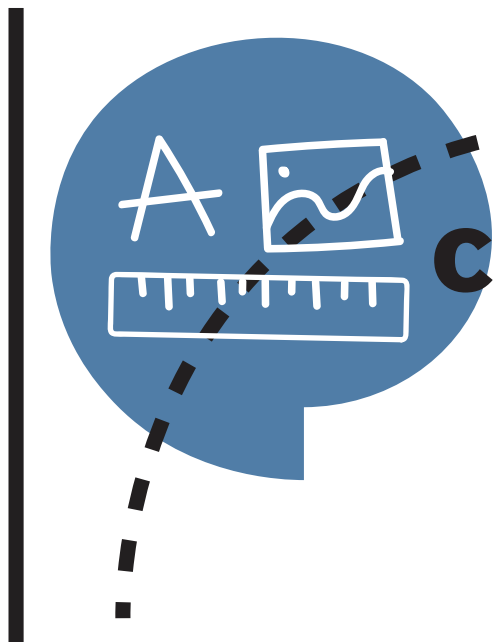

1. HÃY CHỤP LẠI MỘT SỰ KIỆN TRONG LÀNG THEO GÓC NHÌN CỦA EM
2. CÁC BƯỚC ẢNH RIÊNG LẺ KỂ LẠI NHỮNG CHI TIẾT GÌ?
3. CÂU CHUYỆN CHUNG CỦA BỘ ẢNH LÀ GÌ?
4. CHỌN LỰA ẢNH ĐỂ LƯU GIỮ VÀ CHIA SẺ

Mở rộng

Em có thể luyện tập tư duy chụp ảnh mọi lúc mọi nơi mà không cần có máy ảnh. Chỉ cần em để ý quan sát những sự việc diễn ra hàng ngày xung quanh mình và nghĩ về việc mình sẽ chụp lại diễn biến của chúng như thế nào, em sẽ bất ngờ với những điều tưởng như thân thuộc nhưng không kém phần thú vị.

cách

kể chuyện

bằng ngôn ngữ

VỀ

- VẼ ĐỂ KỂ CHUYỆN
- THỰC HIỆN MỘT KÝ HOẠ
- LƯU Ý
- THỰC HÀNH

Vẽ để kể chuyện

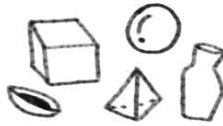
Một bức vẽ có thể kể chuyện không cần phải được nhận xét là đẹp. Bức vẽ của em chỉ cần có chủ đề cụ thể, truyền tải được cảm xúc của em lúc vẽ, được trình bày một cách rõ ràng. Trước khi tập vẽ, em phải tập nhìn. Mục đích không phải là vẽ đẹp, mà là vẽ được cái mình nhìn thấy. Để làm được những điều này, em cần nắm được một số "bí kíp" dưới đây.

NHÌN THẾ GIỚI QUA CẶP MẮT "ĐỒ HOA"

ĐƯỜNG NÉT

HÌNH KHỐI

MÀU SẮC

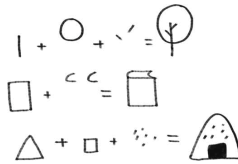

XÂY DỰNG TRỰC GIÁC CỦA NGƯỜI VẼ

NHÌN TỪ TỔNG THỂ,
VẼ TỪ CHI TIẾT

CHUYỂN MỌI THỨ
NHÌN THẤY ĐƯỢC
THÀNH CÁC YẾU TỐ
ĐỒ HOA

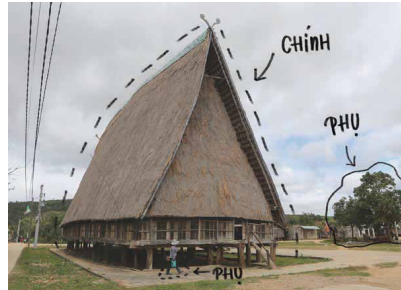
XEM XÉT
MỐI QUAN HỆ GIỮA
CÁC VẬT ĐƯỢC VẼ

Thực hiện một ký họa

CHUẨN BỊ

Quan sát thật kỹ chủ đề định vẽ và tự hỏi những câu sau:
Đâu là chủ thể chính trong bức vẽ?
Xác định vùng nào là chính, vùng nào là phụ?
Chia vùng cảnh em định vẽ thành những mảnh ghép, bức vẽ của em sẽ bao gồm những mảnh ghép nào?

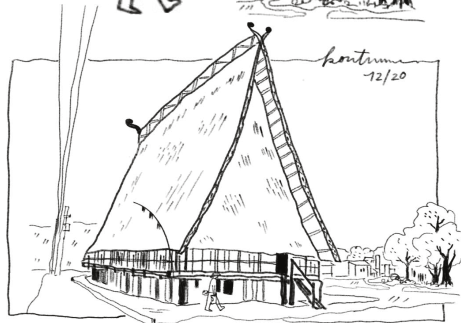
BẮT ĐẦU PHÁC THẢO

Bắt đầu từ vùng trung tâm của chủ thể, mình sẽ vẽ lan ra xung quanh các vùng quanh theo thứ tự chính - phụ. Em có thể vẽ các nét càng xa trung tâm càng nhạt để thể hiện sự xa - gần.
Chia nhỏ chủ đề em định vẽ ra thành từng phần nhỏ để hoàn thiện, hãy tưởng tượng đầu bút của em là một chú kiến đang bò theo từng nét của chủ đề em muốn vẽ.

HOÀN THIỆN

Em nên vẽ một khung chữ nhật bao quanh bức vẽ của mình để hoàn thiện và đem lại cảm giác cân bằng cho bức vẽ.
Thêm một đường chân trời trong khung để thêm gợi tả về không gian trong bức vẽ. Em có thể thêm một hoặc hai chi tiết nhỏ trong không gian trống trong khung hoặc ghi lại cảm xúc của em lúc ấy.

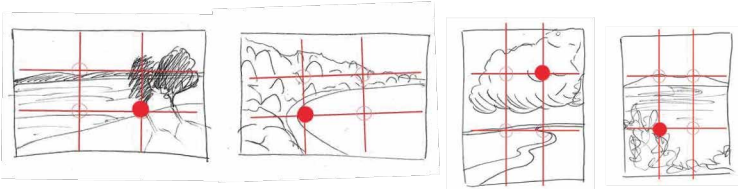

Lưu ý

XÁC ĐỊNH BỐ CỤC BẰNG PHƯƠNG PHÁP SO SÁNH

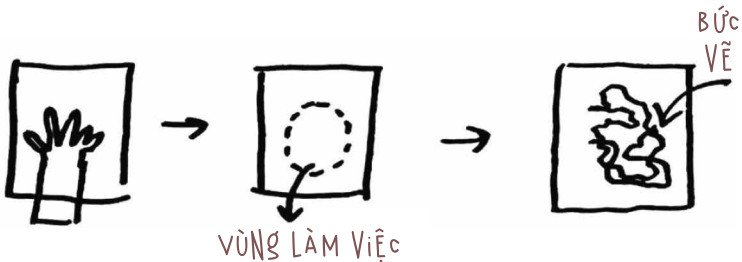
Để dự đoán được kích thước của chủ thể trong bức vẽ, em có thể dùng phương pháp so sánh. Chủ thể lớn/nhỏ, xa/gần, rộng/hẹp, dài/ngắn, cao/thấp hơn so với vật thể ở xung quanh nó như thế nào. Hãy tìm ra tương quan về mặt tỉ lệ này để xác định bố cục của tranh.

Một số bố cục gợi ý:

QUẢN LÝ MẶT GIẤY KHI VẼ

Để bắt đầu, em nên vẽ trên những mặt giấy nhỏ (khoảng nửa trang vở). Đặt bàn tay lên mặt giấy để xác định vùng em sẽ vẽ. Hãy tập vẽ trong khu vực nhỏ này để dễ quản lý bức vẽ của mình hơn.

Thực hành

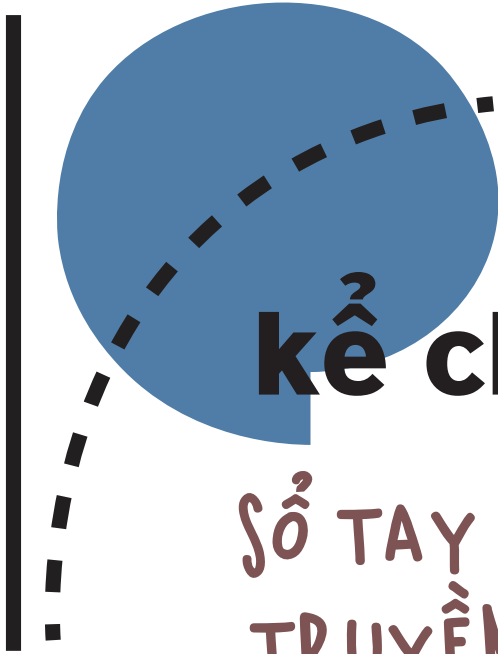
- 1/ HÃY CHỌN MỘT KHUNG CẢNH HOẶC HOẠT ĐỘNG MÀ BẠN THÍCH TRONG CUỘC SỐNG CỦA BẠN ĐỂ KÝ HOA LẠI.
- 2/ ĐẶT THỜI GIAN CỤ THỂ BẠN SẼ KÝ HOA ĐỂ BẠN BIẾT KHI NÀO BẠN NÊN DỪNG VẼ.
- 3/ KHUNG CẢNH HOẶC HOẠT ĐỘNG NÀY CÓ Ý NGHĨA GÌ VỚI BẠN? THỬ GHI LẠI CẢM XÚC CỦA BẠN VÀO BỨC VẼ.
- 4/ NẾU BẠN VẼ LẠI KHUNG CẢNH NÀY, BẠN SẼ VẼ KHÁC ĐI NHƯ THẾ NÀO?
- 5/ ĐẶT TÊN CHO BỨC VẼ VÀ KÝ TÊN BẠN VÀO GÓC TRANH ĐỂ HOÀN TẤT.

Mở rộng

Vẽ là một việc em có thể làm hằng ngày để ghi lại những khung cảnh, sự việc, cảm xúc trôi qua mà em trân trọng, muốn giữ lại và có thể chia sẻ với bạn bè. Bằng việc vẽ, em có thể phát hiện thêm nhiều điều thú vị về cuộc sống xung quanh mà thường ngày mình không nhìn thấy.

gợi ý

công

cụ

kể chuyện

SỔ TAY VĂN HOÁ TRUYỀN THỐNG

- Giới Thiệu
- Các Bước Thực Hiện Sổ Tay
- Các Dạng Bài Viết gợi ý
- Gợi ý TRANG TRÍ
- Sổ Tay Văn Hoá TRUYỀN THỐNG

Giới thiệu

Sổ Tay Văn hóa Truyền Thống là một tập hợp những ghi chép của cá nhân dưới dạng một cuốn sổ thủ công theo từng chủ đề cụ thể. Tùy vào chủ đề và nhu cầu sáng tạo của mình, các em có thể chủ động thực hiện nội dung sổ tay cho phù hợp.

Sổ tay được thực hiện trên một tờ giấy kích thước 42cm x 30cm (tương đương khổ giấy A3), khi gấp lại sẽ có kích thước 15cm x 10cm (tương đương khổ giấy A6).

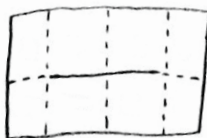
Các chủ đề: Tập trung vào các câu chuyện hàng ngày ở buôn làng, các loại hình di sản văn hóa truyền thống khác nhau của làng như âm nhạc, ẩm thực, lịch sử, nghề truyền thống, v.v...

CÁCH LÀM SỔ TAY THỦ CÔNG

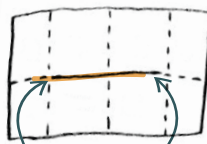
BƯỚC 1:

Em cần chuẩn bị một tờ giấy khổ A3.

Với một chiếc bút chì và một chiếc thước kẻ, chia tờ giấy thành tám phần bằng nhau.

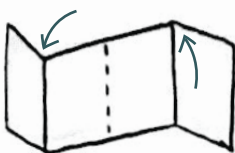

BƯỚC 2:

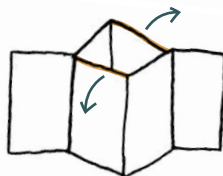

Cắt từ đây đến đây

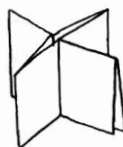
BƯỚC 3:

Gập đôi theo chiều dọc, sau đó gấp tờ giấy làm tư, đến cuối sẽ có hình như trên.

Dùng tay tách phần giấy đã cắt ở bước 2 để hai mép giấy rời ra.

Kết quả

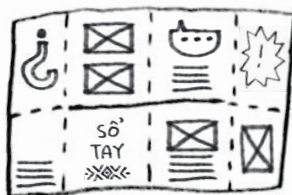
BƯỚC 4:

Viết bài và trang trí

BƯỚC 5:

Khi mở ra, em có thể sử dụng sản phẩm như một bản gốc, sau đó photocopy và chia sẻ bản sao cùng các bạn.

Các bước thực hiện sổ tay

1

Tìm chủ đề và lên ý tưởng từ tài liệu có sẵn hoặc thu thập từ thực tế tại làng về những câu chuyện liên quan cho sổ tay

2

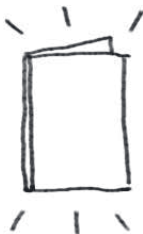
Từ những dữ kiện có được, viết câu chuyện, chọn lựa ảnh hoặc vẽ ý tưởng vào giấy nháp

3

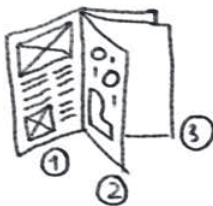
Xem lại bản nháp và chỉnh sửa.
Phân chia nội dung vào tám mặt giấy cho cuốn sổ tay thành phẩm

4

Làm sổ tay thủ công (xem trang trước).
Lưu ý viết đúng theo hướng đọc của khung mẫu để khi gấp lại các mặt giấy nằm cùng chiều với nhau

5

Trình bày nội dung câu chuyện vào trang sổ tay thủ công và trang trí theo ý tưởng của em

6

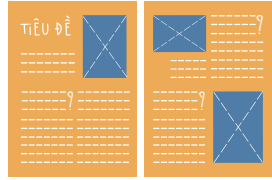
Chia sẻ sổ tay với mọi người hoặc giữ lại để tạo thành bộ sưu tập sổ tay của riêng em

Các dạng bài viết gợi ý

PHÓNG SỰ

Kể một câu chuyện về con người, đặc trưng văn hóa của địa phương

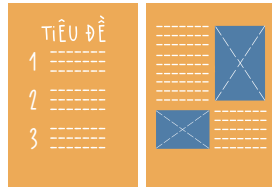
- Tiêu đề
- Bài viết
- Hình ảnh minh họa

TÌM HIỂU

Cung cấp thông tin về một sự vật, sự việc hoặc đưa ra chỉ dẫn về trải nghiệm, hoạt động

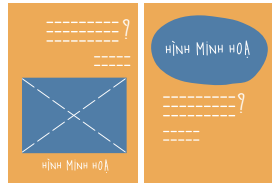
- Tiêu đề
- Mô tả hoặc các bước hướng dẫn
- Hình ảnh minh họa
- Thông tin ngoài lề

MINH HỌA

Trình bày một ý tưởng, quan điểm bằng hình vẽ

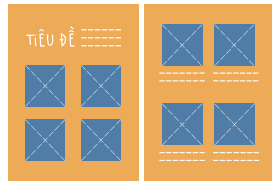
- Hình vẽ
- Thông tin bổ trợ

CHỤM ẢNH

Kể một câu chuyện bằng hình ảnh

- Tiêu đề
- Lời giới thiệu
- Hình ảnh
- Chú thích

Gợi ý trang trí

Có thể ứng dụng những hoa văn truyền thống xung quanh em để trang trí. Em có thể thử sáng tạo với nhiều chất liệu xung quanh như cát dán giấy thủ công, vải vụn, màu sáp, màu chì, v.v...

TRANG TRÍ TIÊU ĐỀ

Tiêu đề nên được để ở vị trí nổi bật. Tiêu đề nên dễ đọc, rõ ràng và thể hiện được phần nào nội dung. Dưới đây là một số mẫu chữ mà em có thể tham khảo:

PH[+]NG SỰ

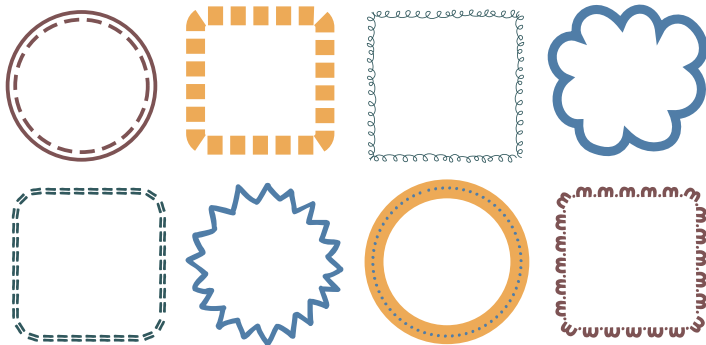
TÌM
HIỂU ???

MINH HOA

CHÙM ẢNH

TRANG TRÍ TRANH ẢNH

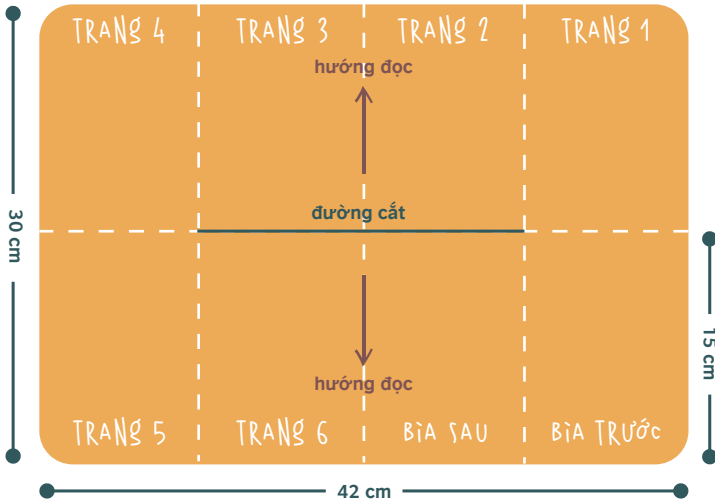
Hãy lưu ý về số lượng và vị trí của tranh ảnh trên trang sổ tay trước khi bắt đầu. Nội dung tranh ảnh nên gắn liền với một hoặc nhiều ý trong bài viết. Dưới đây là một số gợi ý trang trí cho khung viền của tranh:

Sổ Tay Văn Hoá Truyền Thống

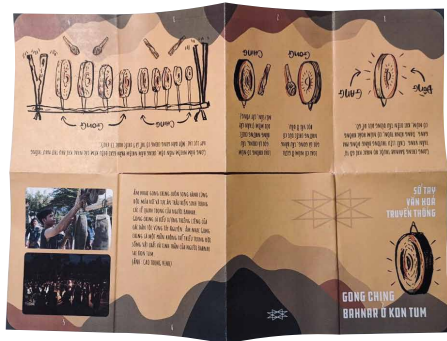
Sau đây là khung mẫu để các em có thể tạo ra một cuốn sổ tay cho riêng mình theo hướng dẫn ở các trang trước. Chỉ cần có giấy, thước kẻ và bút chì là em hoàn toàn có thể tự sáng tạo một cuốn sổ tay của riêng mình.

Và lưu ý khi sao chép sản phẩm để chia sẻ cho bạn bè thì cũng chỉ cần sao chép một mặt giấy thôi nhé!

Áp dụng

Độc giả có thể tham khảo phiên bản Sổ Tay Văn Hoá Truyền Thống thử nghiệm tại trang sau và sử dụng giấy trắng khổ A3 để thực hành theo “Các dạng bài viết gợi ý”.

Hình ảnh

Nội dung bài viết

Nội dung bài viết

TÌU ĐỀ
BÀI VIẾT

Khung trang trí

Nội dung bài viết

Hình ảnh

TÌU ĐỀ
BÀI VIẾT

Khung trang trí

Nội dung bài viết

TÌU ĐỀ
BÀI VIẾT

Khung trang trí

Nội dung bài viết

Nội dung bài viết

Hình ảnh

CHỦ ĐỀ:
THỰC HIỆN:

SỞ TẠ
VĂN HOÀ
TRUYỀN THÔNG

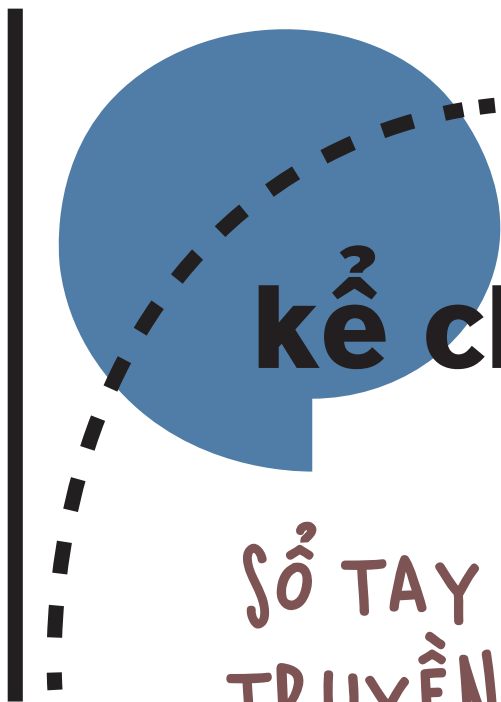
Cắt giấy theo đường ở đây

ví dụ

**công
cụ
kể chuyện**

**SỔ TAY VĂN HOÁ
TRUYỀN THỐNG**

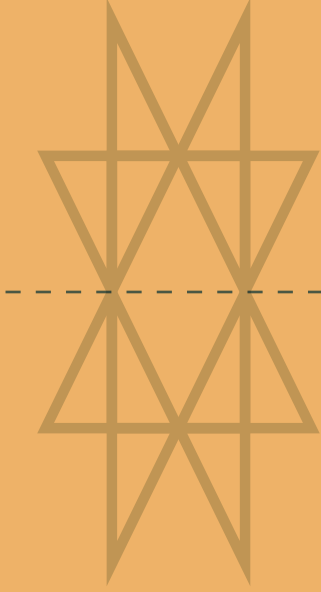
Phiên bản Sổ Tay Văn Hóa Truyền Thống thử nghiệm này được nhóm nghiên cứu thực hiện dựa trên nội dung trong cuốn sách “Văn hóa gong ching người Bahnar ở Kon Tum” do Linh Nga Niê Kdam và Y Kô Niê biên soạn (Nhà xuất bản Văn hóa dân tộc, 2019).

SỐ TAY
VĂN HOÀ
TRUYỀN THÔNG

GONG CHING

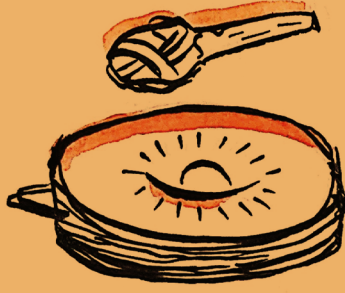
BAHNAR Ở KON TUM

GONG CHING THUỘC HỌ NHẠC KHÍ GỖ TỰ
 THẦN VANG. CHẤT LIỆU THƯỜNG BẰNG ĐỒNG PHA
 GANG. DẠNG HÌNH TRÒN, CÓ NÚM HOẶC KHÔNG
 CÓ NÚM, KHÍ ĐIỂN TẤU DÙNG DÙI ĐỂ GÕ.

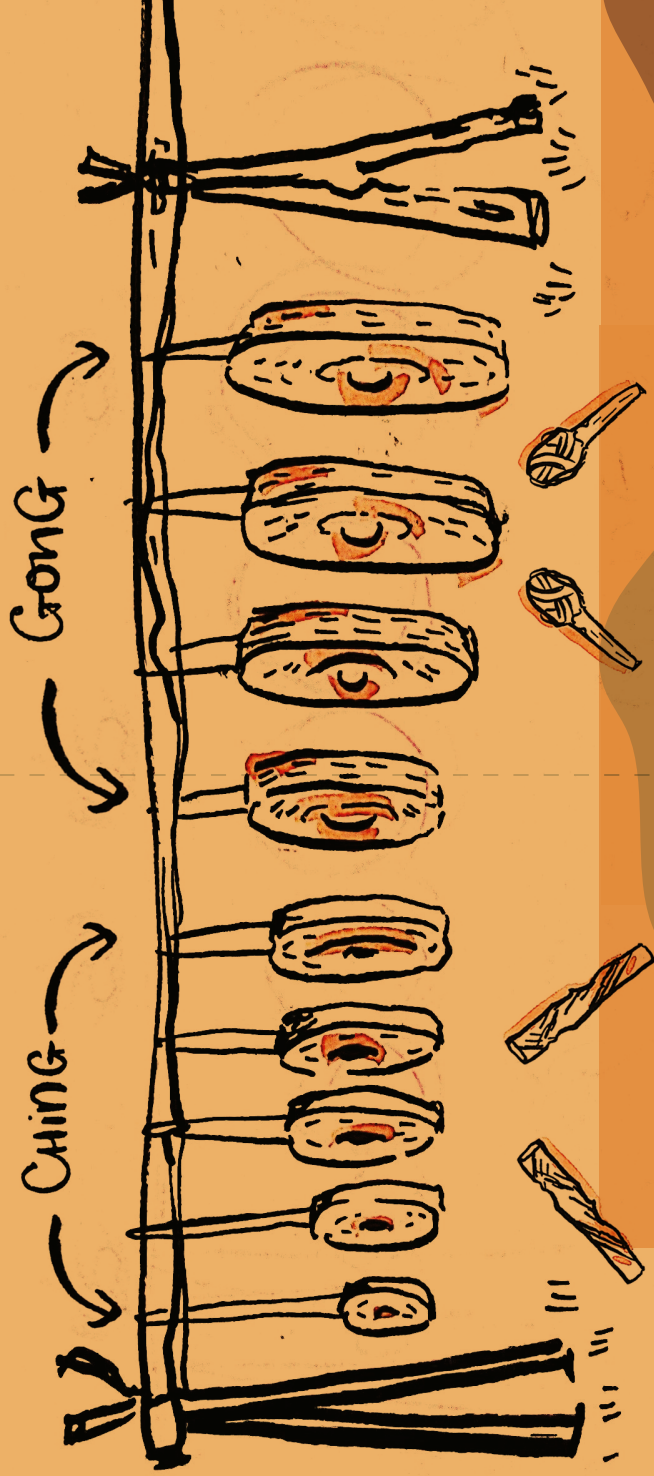
LOẠI CÓ NÚM Ở GIỮA
 GỌI LÀ GONG, TẤU BẰNG
 NHỮNG CHIẾC DÙI CÓ
 BỌC VẢI Ở ĐẦU.

LOẠI KHÔNG CÓ NÚM
 GỌI LÀ CHING, TẤU
 BẰNG NHỮNG CHIẾC
 DÙI MỀM (THÂN CÂY
 MÌ/SẢN, CÂY VÒNG).

GONG ĐẢM NHIỆM PHẦN ĐỆM, CHỈNH ĐẢM NHIỆM PHẦN GIAI ĐIỀU KÈM CÁC NHẠC KHI PHỤ TRỢ NHƯ TRỐNG HAY LỤC LẠC. MỘT DÀN GONG CHỈNH CÓ THỂ LÀ 9 CHIẾC HOẶC 13 CHIẾC.

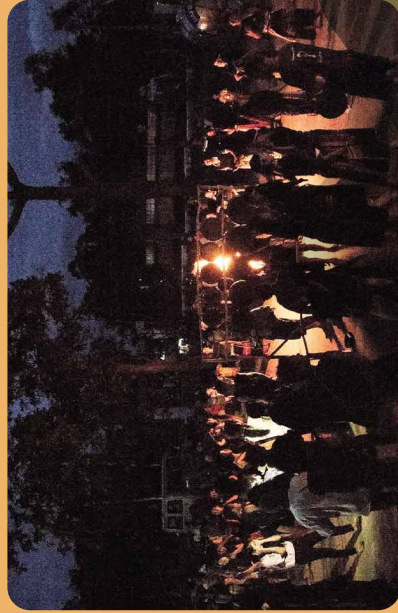

ÂM NHẠC GONG CHING LUÔN SONG HÀNH CÙNG ĐỘI MÚA NỮ VÀ TỤC ẢN TRẦU HIẾN SINH TRONG CÁC LỄ QUAN TRỌNG CỦA NGƯỜI BAHNAR.

GONG CHING LÀ BIỂU TƯỢNG THIÊNG LIÊNG CỦA CÁC DÂN TỘC VÙNG TÂY NGUYÊN. ÂM NHẠC GONG CHING LÀ MỘT PHẦN KHÔNG THỂ THIẾU TRONG ĐỜI SỐNG VẬT CHẤT VÀ TINH THẦN CỦA NGƯỜI BAHNAR TẠI KON TUM.

(ẢNH: CAO TRUNG VINH)

Lời cảm ơn

Nhóm thực hiện xin gửi lời cảm ơn chân thành đến cô Y Phương, tập thể giáo viên và học sinh trường Phổ Thông Dân Tộc Nội Trú Kon Rẫy và các nghệ nhân ở ba xã Tân Lập, Đăk Ruồng và Đăk Tô Re đã hỗ trợ chúng tôi trong quá trình thực hiện được bộ công cụ kể chuyện di sản này. Không có họ, chúng tôi đã không thể hoàn thành bộ công cụ như mình mong muốn. Chúng tôi mong được sự lượng thứ cho bất kì thiếu sót của ấn phẩm.

Chúng tôi cũng xin cảm ơn bà Nguyễn Phương Thảo, Giám đốc các chương trình Nghệ thuật và Công nghiệp Sáng tạo của Hội đồng Anh về những góp ý về chuyên môn. Chúng tôi cũng xin đặc biệt cảm ơn anh Cao Trung Vinh (Viện Văn hoá Nghệ thuật quốc gia Việt Nam), anh Lưu Minh Tuấn (Trung tâm Phát triển Nông thôn Tây Nguyên), chị Phạm Minh Hồng, chị Phan Thu Nga và anh Phạm Thiên Minh (Hội đồng Anh Việt Nam) đã nhiệt tình trợ giúp về quản trị cho chúng tôi trong suốt thời gian diễn ra dự án.

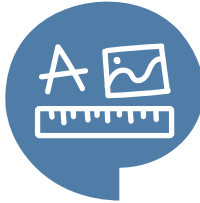
Chúng tôi hi vọng từ bộ công cụ kể chuyện này sẽ có nhiều câu chuyện thật hay và ý nghĩa từ cộng đồng thực hành di sản được ra đời.

Các thành viên :

DŨNG LÊ

Là một nhà quay phim giàu kinh nghiệm, Dũng Lê có khả năng kể một câu chuyện qua phim theo góc nhìn thú vị của riêng anh. Với yêu thích nghệ thuật truyền thống, từ năm 2018, anh đã thực hiện dự án phim tài liệu nhằm truyền tải thông điệp mạnh mẽ đến giới trẻ về việc duy trì và phát triển văn hóa truyền thống Việt Nam.

BẠCH TÙNG

Công việc của cô là tổ chức ra những không gian học tập mới mẻ và mang tính tương tác giữa những người tham gia, sử dụng nghệ thuật là phương tiện truyền đạt. Cô có kinh nghiệm thiết kế trải nghiệm tại các tổ chức như Tổ hợp sáng tạo Toa Tàu, thư viện Đùng Đình Đạc, Trung tâm nghệ thuật đương đại The Factory...

GIANG PHẠM

Giang Phạm đã làm việc trong lĩnh vực ảnh tư liệu, báo chí và phát triển trên khắp Việt Nam và Châu Âu từ năm 2011. Anh tin vào tác động mạnh mẽ của hình ảnh đến nhận thức và giá trị của hình ảnh như một phương tiện sáng tạo để kể chuyện. Những câu chuyện của anh bao gồm từ phát triển giáo dục của thanh thiếu niên, trao quyền cho phụ nữ đến những câu chuyện con người tại địa phương.

Di Sản Kết Nối

Di sản Văn hóa hướng đến sự Phát triển đồng đều là một chương trình nghiên cứu hành động do Hội đồng Anh thực hiện tại Colombia, Kenya và Việt Nam, nhằm sử dụng các di sản văn hóa để đem đến lợi ích cho mọi đối tượng trong xã hội. Trong trường hợp này, di sản văn hóa bao gồm từ các di sản vật thể đến các truyền thống văn hóa phi vật thể như âm nhạc hay ngôn ngữ, còn sự phát triển đồng đều nhằm chỉ các nỗ lực xóa bỏ mối quan hệ đối nghịch giữa phát triển kinh tế và khoảng cách giàu nghèo. Phiên bản Việt Nam của chương trình là dự án **Di sản Kết nối** – làm việc với các di sản nhạc và phim, đặc biệt là các giá trị ít được biết đến hoặc có nguy cơ mai một.

Dự án **Di sản Kết nối** sử dụng các hướng tiếp cận sáng tạo nhằm giúp các cộng đồng khác nhau đóng góp và hưởng lợi từ sự bảo tồn và phát huy các di sản văn hóa phi vật thể, qua đó đem lại sự phát triển bền vững và rộng khắp trong các ngành di sản. Dự án gồm hai hợp phần chính liên quan chặt chẽ: **Di sản Cộng đồng**, và **FAMLAB (Phim, nhạc và lưu trữ)**. Các hoạt động của Hợp phần Một tập trung vào các nỗ lực bảo tồn và phát huy di sản văn hóa tại các cộng đồng địa phương, trong khi đó Hợp phần Hai hướng đến cộng đồng sáng tạo nói chung – đặc biệt là nghệ sĩ và khán giả nhằm giúp khởi phát các dự án đương đại tương tác với các giá trị truyền thống.

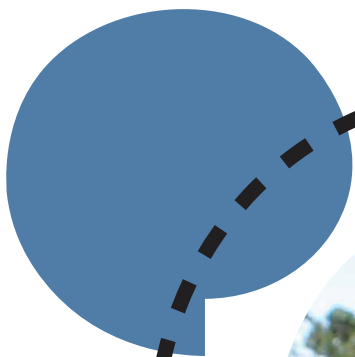
Thông tin và các tư liệu liên quan đến dự án có tại:

<https://www.britishcouncil.vn/cac-chuong-trinh/nghe-thuat/di-san-ket-noi>

em

kể

CHUYỆN

làng

Một dự án Di sản Văn hoá hướng đến sự Phát triển đồng đều do Hội đồng Anh thực hiện tại Việt Nam